

К. Є. Науменко

Вадовиці

ВАДОВИЦІ (Wadowice) – місто у Малопольському воєводстві Польщі. Насел. 19,6 тис. осіб (2001). Засн. на поч. 14 ст., міські права отримало в 1430. Після 1-го поділу Польщі у 1772 ввійшли до складу Австрії, від 1918 – знову у складі Польщі. Рідне місто Папи Івана-Павла II. У 1918–23 тут діяв табір для полонених та інтернов. укр. вояків і цивіл. осіб. Табір у В. був засн. австр. владою на поч. 1-ї світової війни для утримання військовополонених із рос. та італ. армій і складався з 18-ти муров. та дерев'яних бараків. З листопада 1918 до табору направлялися полонені стрільці та старшини УГА й інтернов. цивіл. галичани, заг. кількість яких у 1-й пол. 1919 становила бл. 15 тис. Протягом 1919 понад 10 тис. галичан були звільнені, натомість табір заповнили вояки Армії УНР, серед яких – генерали О. Галкін, В. Гудима, В. Куц, І. Мартинюк, В. Сварика. Навесні 1920 бл. 3 тис. старшин переведено до табору Тухолі, а до В. прибуло бл. 10 тис. полонених вояків Червоної УГА, переведених у стан інтернованих. Наприкінці 1920 у В. перебувало 4 тис. укр. вояків під заг. командуванням генерала О. Загородського. Згодом комендантами були генерали І. Омелянович-Павленко та В. Куц. У таборі діяли школа підстаршин, заг.-осв. школа, наук., істор., худож. гуртки, театр. З квітня 1921 Спільна юнацька школа, що раніше діяла у [Ланцуті](#), готувала старшин. У табір. друкарні видавали місячник «Запорожець», тижневик «Запорожська думка», часопис «Думка» та сатир. журнали «Жало» і «Комар». Окремий загін козаків-табірників разом із поляками брав участь у Гірносілезькому повстанні за приєднання Сілезії до Польщі. Внаслідок переповнення, браку харчів, опалення та мед. допомоги у таборі була високою смертність: на військ. цвинтарі В. похов. бл. 5 тис. осіб, з них 1,5 тис. вояків УГА та Армії УНР, серед яких – генерал М. Єлчанінов. Цвинтар зберігся до наших днів.

Рекомендована література

1. Кабарівський Б. З поїздки до Вадовиць // Літопис «Червоної Калини». 1932. Ч. 1;
2. Колянчук О. Незабуті могили. Л., 1993;
3. Його ж. Увічнення нескорених: Українські військові меморіали 20–30 рр. ХХ ст. у Польщі. Л., 2003.

Бібліографічний опис:

Вадовиці / К. Є. Науменко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-32837>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).